

statning, man vil blyde Eierne af disse Grunde, vil jeg nu slet ikke tale. Ja, mine Herrer, jeg formaaer virkelig ikke at see andet, end at dersom dette Raisonnement kan holde Stik: „Staten skal bruge Penge, og saa maae vi realisere disse Eiendomme,“ saa kan man sige: Staten skal bruge Penge, og saa har den Ret til at realisere hvilkensomhelst fremmed Eiendom, den vil, og kalde det Expropriation. Der ligger f. Ex. en Landsby derhenne med et meget bethdeligt Overdrev, Bønderne forstaae sig ikke paa at drive den Jord, ordentligt — behager det Krigsbestyrelsen at finde — og saa decreterer den, at den Bondeby skal sløfes og de Marker tages under Ploven og drives paa en bedre Maade og saa sælges og berige Skatkammeret! Og det kan virkelig komme til at gaae ud over andre end Bondestanden. Jeg kan tænke mig, at en høitstaaende Mand eier et fortrængende Landsted mellem Skov og Sø, med en henrivende Udsigt over skønne Egne, og Krigsministeren raisonerer ganske paa samme Vis: „Den Eiendom er i sin nuværende Skikkelse saa meget værdt; sætter jeg mig i Besiddelse af den og anvender med min Sands for det Skønne noget Mere paa den, kan den faae en overordentlig forøget Værdi, og saa har jeg Noget til — at bygge Bolde om Kjøbenhavn for.“ Hvor bærer det dog hen? — Hvad særegen Grund har man at paavise i dette Tilfælde? Man har ikke hidtil paavist nogensomhelst; men hvilken særegen Grund vil man kunne paavise til, at netop disse Grunde skulde kunne sælges? Min ærede Nabo, tilhøire (Rehmann), bemærkede i det Foredrag, som jeg besværrer først gennem Læsning, har kunnet gjøre mig bekendt med, at her var ikke Spørgsmaal om nogen Servitut, men om en Rettighed, som Staten engang havde tilkjøbt sig, og hvis jeg ikke har misforstaaet den høitærede Minister, staaer han paa samme Standpunkt. Han har ogsaa talt om, at her skulde være Spørgsmaal, ikke om en Servitut — jeg bruger Talerens egne Ord — men om en Rettighed, som Staten havde erhvervet ved lovligt Kjøb og Salg, og at der derved nu var opstaaet et saadant Medieidomsforhold af høit forvillet og ubehagelig Natur, som Staten, benyttende sin Expropriationsret,

vil udløse, ganske ligesom det i gamle Dage gik til ved Udfistning og som det endnu kan gaae, hvor der er flere Medeiere. Det er efter min Anskuelse en aldeles urigtig Betragtning; her er netop kun Spørgsmaal om en Servitut. Jeg tvivler vel paa, at man i vor Lovgivning vil finde det rette Navn paa denne Servitut, men det er af den ganske simple Grund, at Lovsproget ikke kender dette Navn, men Tingene kender den, og selv Navnet kender man paa fremmede Steder, hvor der er mange og store Fæstninger, og man nøies der end ikke med, at kalde det en legal Byrde paa Eiendommen, en legal Servitut, men i den franske Lovgivning f. Ex. kalder man det ret og slet en militair Servitut. Andet er det ikke, og Staten har ingeninde haft den allerringeste Ret over disse Grunde, den har ikke haft Eiendomsret, ikke haft Brugsret, ikke haft nogensomhelst Lod eller Deel i dem. Jeg troer forrige Gang med de Par Anhydninger, jeg tillod mig, at have viist, at om en Erstatning, der skulde være budt disse Eieres Formænd i 1661, kan der ikke være Tale, fordi hiin Erstatning ialtsald blev taget tilbage 1682; men jeg skal ikke for Diebliffet gaae i Detail ind paa de factiske Spørgsmaal. Jeg skal vedblive min Betragtning, og jeg siger da: Det er sandt, at man maatte kunne paavise særegne Grunde, men man har ikke kunnet det — der er ikke Spørgsmaal om nogen Ret, som man har kjøbt eller paa anden Maade tilforhandlet sig. Man har, hvad der er nødvendigt, naar en Fæstning skal existere, ved Lov lagt den Forpligtelse paa Grundene, at de ikke maae benyttes, og nu netop denne Umfæendighed, at det ikke er en ganske almindelig Servitut, men en legal Byrde, er i høi Grad til Gavn for min Betragtning af disse Grundes Retsstilling; thi deraf har det været en naturlig Følge, at Eierne altid have kunnet nære grundet Forventning om, at der ikke skulde gives Anledning til Krænkelser og Chicaueri imod dem fra Krigsbestyrelsens Side, Noget, hvortil dagligdags Servituter saa let give Foranledning, men at man vilde lade dem bruge og benytte deres Grunde og selv bebygge dem, forsaavidt det ikke stred imod Fæstningshensyn, mod Fæstningens Krav og den militaire Ser-